Ročník XII. — Číslo 42. Kvasilov dne 24. října 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Není hmota a tělo zřídlem zla, ale duch! Nečistota netkví v hmotě, v těle, ale pochodí z ducha.
T. G. Masaryk.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Podzim.

Zvolna umlká šum práce na polích, zvolna se tiší i hluk posvícenských zábav (toho roku nepříliš velký) a nastávají všední dni podzimní. Mohlo by se říci, že to budou dni odpočinku po lopotné polní práci, kdyby v tomto slzavém údolí nějaký odpočínek vůbec byl možný. Šedé podzimní dni s dlouhými večery nejsou sice již dny překotné někdy práce, ale za to jest to doba, kdy se více přemýšlí, čte i rokuje. Rolník již více méně ví, co mu vydala úroda, a značná část už také ví, jakou odměnu dostal za své celoroční namahání. A tu musíme říci, že tyto úvahy nejsou pro každého uspokojivé. Zvláště produkce chmele nabádá k velkému přemýšlení, neboť jsme skutečně tváří v tvář otázce, zdali letošní pohroma se nebude opakovati. Již po několik let na našich chmelnicích vyskytuje celá řada škůdců, které během 40 let co se na Volyni pěstuje chmel nebyli známí.

Jak čeliti tomuto zlu?

V těchto věcech pomoci může jedině odborné vzdělání a úsilí celku skrze organisace, když tyto budou správně pochyceny a vedeny.

Proč není rolnictvo organisováno? Proto, že většina jeho jest málo vzdělaná a tedy se nemůže ani dočísti, co a jak udělaly odborné rolnické organisace v jiných zemích.

Máme již některé zkušenosti a snad by měl konečně zvítězit názor, že spolky se nezakládají pouze pro zábavu; také ne proto, aby se jednotlivci vyvyšovali nad jiné, chtěli těmto poroučet a kdo si to nechce dát líbit, toho tím nebo jiným způsobem odstraňovat. Prastaré přísloví dí, že kdo chce být prvním, musí být sluhou všem. To znamená, že stavět se v čele veřejné organisaci mají jen takoví lidé, kteří chtějí opravdu a poctivě pro všechny pracovat v oboru jim svěřeném. Není-li toto, pak každá organisace místo svépomoci a ulehčení vnáší nelad, místo spolupráce rozpoutavá se zápas, jenž pohlcuje sily a prostředky stran a závěr toho jest — plný neúspěch akce, kterou organisace měla vésti, a úplné ochábnutí zájmu o ni.

Bohužel, máme na Volyni velice málo organisačně vyspělých, zapracovaných a národně uvědomělých lidí. Naše inteligence jest poměrně slabá, jak početně tak i kvalitně. Starší generace vzdělaných spolkových pracovníků rozptylila se a mladší — jest na prahu veřejného pusobení. Kromě několika desítek děti, navštěvujících střední školy, máme všeho asi 10 mladých lidí, pocházejících z volyňských osad a studujících na výsokých školách. Zajisté že ne všichni se navrátí po ukončení studií na Volyň, ale část se jich přece navrátí. Pro nás by bylo nejlíp, kdyby všichni tito lidé našli zaměstnání zde na Volyni a takovýmto způsobem doplnili řadu kulturních pracovníků. O to se musí snažiti všichni povolaní naši činitelné, neb od toho jest závislý náš další rozvoj.

Zřízení české hospodářské školy na Volyni s připojenými k ní kursy obchodních nauk a družstevnictví bylo by prvním krokem k řešení toho problému.

Poselství všem národům světa.

Nejvýznamější událostí světa posledních dvou týdnů jest Rooseveltova řeč o mezinárodní situaci, kterou pronesl 5. října v Chicagu před 50.000 posluchači. — President Roosevelt poukázal, jak opomíjení mezinárodního práva dosahuje takového stupně, že jsou ohrožovány samy základy civilisace. Máme-li zachrániti svět, musí mírumilovné národy rozvinouti společné úsilí. President promluvil o zklamaných nadějích z paktu Briand-Kelleggova a prohlásil přímo, že panuje vláda teroru a mezinárodní nezákonnosti, dochází k neoprávněnému vměšování se některých států do vnitřních věcí národů jiných, k vpádům na cizí území a porušování smluv. Bez vyhlášení války a bez jakéhokoliv ospravedlnění, jsou civilní osoby, i ženy a děti, vražděny pumami, parníky jsou napadány a potápěny bez výstrahy. Jsou národy, které podněcují občanskou válku a účastní se jí v zemích, které jim nikdy ničím neublížily. Jsou národy, které požadují pro sebe svobodu, ale odpírají ji jiným. Na konec president Roosevelt zdůraznil, že další osamocení je nemožné, ježto ve světě existuje vzájemná závislost. Je třeba součinnosti, aby byl obnovena důvěra a závazná cena podpisů smluv. Dnešní mezinárodní situaci přirovnal president k veliké epidemii, proti níž musí lidstvo postavit hráz karantény. Nutno uplatnit positivní snahy o zachování míru. Amerika nenávidí válku a doufá v mír. Má tedy činnou účast při vyhledávání míru.

Rooseveltova řeč byla přijata ve všech demokratických státech s velikou radostí a zadostiučiněním, kdežto ve státech diktátorských byla umlčena. Z projevu je zřejmé, že lze počítati se Spojenými státy americkými ve věci společné akce pro mír. Řeč je nejsilnější a nejúčinnější výraz americké politiky, jaký president Roosevelt dosud uplatnil. Byla pronesena otevřeně a jasně a znamená velkou posilu demokracie a mírumilovných států. Je to varovná výzva všem rušitelům míru. Britský ministerský předseda Chamberlain na poradách konservativní strany v Scarboroughu nazval projev Rooseveltův „hlaholem polnic" a z jeho řeči vysvítá, že Velká Britanie se staví po bok Spoj. států amerických a že bude také dále silně zbrojit.

Velmi závažné je, že zahraniční ministerstvo Spoj. států amerických odsoudilo japonský postup v Číně jako porušení smlouvy devíti mocností i Briand-Kelloggova paktu a prohlásilo, že vláda je v plné shodě s usnesením Společnosti národů v této věci. Toto prohlášení bylo odevzdáno generálnímu tajemníku Společnosti národů. Vláda Spojených států amerických se dále rozhodla věnovat $2^1/_2$ miliardy dolarů na zbrojení. Vše pro udržení míru. Už jednou rozhodly Spoj. státy americké největší válku světa. Proto Rooseveltův projev a postup zahraničního ministerstva Spoj. států jsou politickou událostí prvního řadu. Jsou také odpovědí na Mussolniho projev v Berlíně a článek v „Popolo d'Italia", že budoucí Evropa bude fašistická. Spojené státy zřejmě prohlašují, že chtějí dopomoci demokracii a míru k vítězství. A to naplňuje novou nadějí srdce každého poctivého člověka, který dosud nepřestal věřit v rozum a opravdové lidství.

„Krajan."

Osvětová hlídka.

Myš, největší nepřítel člověka.

Myši, více než všechna ostatní zvířata, se staly závislými na člověku, a proto se u nich vyvinuly charakteristické vlastnosti, jež jsou podivuhodně podobné lidským. Myš a hlavně krysa je především všežravcem. Žere všechno, co se dá a v době nouze se pustí i do vlastní sestry. Dovede se přizpůsobit každému podnebí. Šplhá a plave. Dovede organisovat lupičské hordy a na rozdíl ode všech tvorů, vyjma člověka, vede zuřivé války s vlastními druhy.

O krysách v Evropě není přesnýeh záznamů až krátce po křižáckých výpravách. Tehdy se po celé Evropě rozšířila Mus rattus, či krysa černá, rychleji než běloši po Americe. Před koncem 13. století se stala metlou Evropy. Legenda o krysaři z Hamelnu, jenž odvedl do duté skály děti města, které mu odmítlo zaplatit za to, že odvedl krysy do Wessery, klade se až do roku 1284. V té době se krysy dostaly až do Anglie. V době Shakespearově se stala černá krysa tak nebezpečným nepřítelem lidí, že byly ustanoveny dny modliteb na ochranu před ní a krysaři se stali důležitými úředníky.

Černá krysa ovládla Evropu dvakrát déle než Vandalové Severní Afriku nebo Saracéni Španělsko. Její vláda vyvrcholila v dobách zhoubných morových epidemií, jež se přehnaly Evropou za třicetileté války. Je nepochybno, že krysa hrála v těchto epidemiích vedoucí úlohu.

Ale zrovna jako vyspělou evropskou kulturu zničily přívaly barbarů z Východu, tak krysu zatlačil vpád šedohnědých potkanů (Mus decumanus) — krvelačných, bojovných asijských myší s krátkým nosem a ocasem, jejichž hordy se převalily do Evropy v 18. století. Roku 1727 velké spousty potkanů přeplavaly po zemězemětřesení Volhu a napadly Astrachaň. Už roku 1750 byli potkani v Prusku. Roku 1775 byli zavlečeni z Anglie do Ameriky. Zdá se, že nikdy se jim dobře nedařilo v zemích, jejichž obyvatelé mají pověst „lakomců. Nikdy se příliš nerozmnožili ve Skotsku ani ve Švýcařích. V dnešní době se potkani rozšířili po celé Severní Americe od Panamy až po polární krajiny Kanady, pronikli do všech méně tropických zemí Jižní Ameriky, na Jihomořské ostrovy, na Nový Zéland a do Australie. Tak vlastně opanovali celý svět. Zdá se, že jen v Grónsku jim nesvědčí.

Kamkoli vnikli potkani, všude vytlačili krysu a všechny hlodavce, s nimiž soutěží. Potkan je se stanoviska všech živých tvorů nepříjemnou obtíží. Ničeho nelze říci v jeho prospěch. Dělá si podzemní nory, když to musí nevyhnutelně být, ale raději zabírá nory jiných zvířat, jako králíků a zabíjí jejich mladé.. Přenáší nemoci lidské i zvířecí — mor, tyf, trichinosu, myší horečku a nakažlivou žloutenku. Jeho škodlivost možno shrnout v tyto poznatky:

Potkan žere kukuřici, zralou i v době zrání ve klasech a jsou známy případy, že zničil polovinu úrody. Jediný potkan může do roka sníst 20 až 30 kilogramů kukuřice.

Ničí zboží na skladě i v dopravě, jako kožené vazby knih, postroje, rukavice, látky, ovoce, zeleniny, ořechy a pod.

Potkan je největším nepřítelem drůbeže, mladých krocanů, kachen a holubů; sežere rovněž ohromné množství vajec.

Napadá mladé hlízy, semena a mladé rostliny.

Působí nesmírné škody na budovách, rozhlodávaje dřevo, stěny a základy.

Hagenbeck musel zabíti tři slony, protože potkani jim ohlodali nohy. Jsou známy případy, kdy potkani zabili jehňata a vyhlodali díry do břicha tlustým sviním.

Vyhlodali díry do hrází a způsobili povodně; vyvolali požáry, hlodajíce sirky: rozkousali poštovní pytle i s poštovními zásilkami; vyvolali hlad v Indii, zničivše úrodu.

Ohlodali uši a nosy nemluvňat, ležících v kolébce; hladovící potkani jednou sežrali za živa člověka, jenž vstoupil do opuštěného dolu.

Sčítání myší je zřejmě nemožné, ale možno jejich počet odhadnout podle toho, kolik jich býva zabito při organisovaných lovech. Roku 1881 vypukl myší mor v určitých krajích. Vypsaná odměna vedla k usmrcení 12 milionů myší. Lékařské autority se domnívají, že v moderních velkoměstech je právě tolik myší jako lidí.

Úžasnou rychlost, s jakou se potkani rozmnožili po celých kontinentech pochopíme, čteme-li o pozorování stěhování myší v moderní době. Každoroční stěhování myší z budov do polí začíná s příchodem teplého poča-

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Historie jedné vesnice.

Někde daleko za Iváčkovem, až na samých hranicích „dnešního ráje" rozkládala se v letech šedesátých počestná obec Hloupětín, někteří posměšně mluvili „Hlupanín", který však, jak jsem se dozvěděl, zmizel z kroniky života volyňského a neměl ničeho společného s naším Hloupětínem. Světová válka také tu zasáhla nemilosrdně mocným ramenem. Mnoho z Hloupětína nezůstalo — kdo by se dnes o takové hnízdo bez důležitosti zaujímal?

Tehdy bylo docela jinak. Nesmíte věřiti, že by jméno té pořádné vesnice odvozovalo se od přídavného jména „hloupý", to nikoho ani ve snu napadnouti nesmí. když pojmenování vzato bylo na počest Hloupětína, městečka za židovskými pecemi u Prahy, kde za časů roboty sídlíval moudrý a mocný pán. Z Hloupětína vyšli první zakladatelé naší vesnice na Volyni, občané pracovití, čestní a výborní odborníci v hospodaření. Známý a ode všech ctěný byl Josef Jaroš, chalupník, se ženou a dvěma dcerami. Dívky jako malované, do práce jako vítr a počestné jako jablíčko červené na jabloni, do kterého by se s chutí každý mládenec zakousl. Netrvalo dlouho a obě se provdaly. Jednu si vzal syn souseda Martina Medka a druhou Antonín Ibr který pocházel z Eipovic u Rokycan, jeho syn byl krejčí, jediný v Hloupětíně, šil pro obojí pohlaví, práce bylo dost a spořivá žena pamatovala na stará kolena a na děti, každého roku přikoupila kousek pole. Po několika letech měl krejčí Ibr největší hospodářství v Hloupětíně.

Osadníků přibývalo. Starý Jaroš uměl dobře psáti, obraceli se na něho známí z Čech, ptali se na poměry, na jakost polí, na všecky maličkosti a na každý list odpovídal dlouze, sprvedlivě, do Hloupětína se drobní rodáci z Čech hrnuli. Ovšem byli předem informováni, ba znali dopodrobna cestu po železnici až na ruské hranice. Tehdy byli ještě lidé měkkého srdce, pomáhali si vzájemně, nepomlouvali jeden druhého, žilo se jako v ráji, ba „nohou se jedlo", jak bylo dobře!

Starý Jaroš dočkal se dlouhého věku. Sám baťuška pop se divil, při pohřbu a mluvil lidem, že Bůh jen spravedlivým leta přidává.

Za tři leta obec v sobě hostila 8 rodin, které se vystěhovali z Hloupětína českého a 6 rodin z jiných krajů.

Všem se při práci vedlo dobře, ani nejmenší hany nepadlo nikdy na nějaké jméno z Hloupětína. Pole úrodná, pšenice plné stodoly, brambory jako hlavy, vepřového masa a kyselého zelí na zimu plné dířky. A jaké ovoce, jablka, hrušky, švestky, děti měli vitaminů až nadbytek. Boží požehnání nad Hloupětinem viselo jako plachta.

Ženy zdravé, vnadné a upřímně milující, tváře červené jako plody kaliny a těla ohebná a pružná, ňadra plná mléka. Proto se děti množily jako houby po dešti, rostly jako z vody. Chvála Bohu, bylo jim z čeho dáti do syta a vychovávati je tak, jak otcové a matky uměli.

Za tehdejších dob Hloupětín obklopoval ještě temný les, staleté duby dávaly dobrý materiál na základy domů a hospodářských stavení, sosna zase přetékala pryskyřicí, otesávaly se z ní sloupy a řezala hrubá prkna do stěn. Každé stavení bylo jako vysoustruhované, všude pořádné ploty, vrata i dvířka, ani kuře nemohlo ze dvo-

sí a růstem vegetace, načež na podzim s příchodem chladna nastává návrat do přístřeší. Za takových okolností byly pozorovány stěhovavé tahy potkanů, jež trvaly několik hodin za temné noci. V Anglii toto stěhování myší nastává každoročně v říjnu ke konci sleďové sezony. V době lovu sleďů se pobřeží jen hemží potkany, kteří slídí po zbytcích z vyvržených a čištěnýcp ryb; když je po lovu, potkaní se vracejí do svých stálých lovišť.

Člověk a potkan jsou dosud nejúspěšnějšími lovnými tvory, Jsou naprosto zhoubni pro všechny tvory ostatní. A na rozdíl od rostlin, bakterií, hmyzu, ptáků a ssavců, nejsou užitečni žádnému druhu zvířat. Tito dva se ponenáhlu rozmnožili po celé zemi, držíce krok jeden s druhým, neschopni zničit jeden druhého, ačkoli jsou si úhlavními nepřáteli, při čemž nejúčinnější zbraní myší proti člověku je ustavičná hrozba moru a tyfu.

Oznámení.

Z Novin Českých.

Tímto se oznamuje, že letos vzhledem k úmrtí Presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka posvícení u nás připadající na den 24. října t. r. odkládame na den 7. a 8 listopadu t. r.

Poděkování.

Tímto vzdávám srdečné díky paní Vilhelmové a p V. Švarcovi v Praze, za založení knihovny v obci Máslenka.

Knihovna bude otevřena dne 28. října 1937 r. v devatenáctem výročí prohlášení Čsl. samostatnosti.

Jaromír Hnídek.

Kronika.

Maršál Śmigły-Rydz do Bukurešti.

Maršál Śmigły-Rydz odebere se v dohledné době do Bukurešti, kam byl pozván králem Carolem za jeho pobytu v Polsku. Maršál bude přítomen slavnostem, spojeným s jmenováním velkovévody Michala na podporučíka rumunské armády.

Delegace 57. pluku pěchoty odjela do Bukurešti, aby u příležitosti 44. narozenin krále Carola mu odevzdala historickou husarskou přílbu polskou ze 17. století.

Nový předseda Vol. obchodně-průmyslové komory.

Dne 19. t. m. na schůzi Vol. obchodně-průmyslové komory, poslanec Ign. Puławski byl zvolen předsedou této instituce.

Dosavadní předseda inž. Fr. Papiewski byl zvolen místopředsedou.

Budova nové povjatové nemocnice v Lucku.

Dne 9. t m. v Lucku byl posvěcen základní kámen pod stavbu nové nemocnice. Na Stavbu je asignováno 1.300.000 zl. Nemocnice bude míti 162 postele a nejnovější zařízení.

Ztráty na burse v New Yorku činí 20 miliard dolarů.

Ve spojitosti s posledním vývojem na burse v New Yorku, kde pokles kursů, trvající od poloviny září, přivodil ztráty ve výši 20 miliard dolarů u hodnot akciových, je ve Wallstreetu mezi bankéři sklon přisuzovati tento vývoj rozrušení hospodářské situace Spojených států. Při zkoumání bursovních poměrů dochází se k tomu náhledu, že by se nedoporučovala nějaká státní akce k ozdravění trhu, nýbrž že prý se poměry samy upraví a dojde k zotavení. Ačkoliv se věří, že by státní správa mohla podpořiti návrat důvěry v bursu, není prý situace bursy ještě tak špatná, aby zásah státu byl nutný. Ve Washingtonu mají zato, že naopak státní zásahy by mohly vésti k nesprávnému výkladu. Stále se hledají příčiny posledních událostí, hlavně technického a obchodního rázu.

25. výročí nezávislosti Albanie.

Ve dnech mezi 20. a 28. listopadem budou se konat v Tiraně oslavy 25letého trvání samostatné Albanie, jež budou zahájeny velkolepou výstavou národního obrození. Na programu jsou četné kulturní, umělecké a národopisné manifestace. Zvláštní výstava je věnována veřejným pracím uskutečněným v tomto čtvrtstoletí. Bude vydána zvláštní serie pamětních známek, v Tiraně bude odhalen pomník velkému albánskému vlastenci Skanderbegovi a otevřen albánský Pantheon v hlavním městě. Nová albánská hymna, složená italským skladatelem E. A. Mariem, autorem „Legendy o Piavě“, bude v době oslav po prvé veřejně hrána. Tiranské slavnosti budou zakončeny zahájením činnosti vysilací stanice v Tiraně a poselstvím krále Zoga k albánskému lidu.

Boje v Asturii.

Podle zpráv postupují Francovy oddíly dále kupředu a zmocnily se obce Colunga na železniční trati do Gijonu (jediný přístav který ještě ovláda španělská vláda v Atlantickém oceáně.) Jsou nyní již jen 18 km od Villa Viciosa a terén je nyní daleko schůdnější nežli na území, jímž se až dosud dál postup.

Na východo-asturské frontě vládní oddíly zoufale se stavěly na odpor postupu francovců, avšak musily ustoupiti. Bitva byla velmi úporná a vládní linie byly ustavičně ostřelovány z 25 Francových letadel.

Republikánská ofensiva na Saragosu nepozbývá své prudkosti. Podle Havasova zpravodaje však útoky jsou v posledních třech dnech neúspěšné.

Ve francouzských volbách zvítězili radikální socialisté.

Celkový poměr sdružených stran lidové fronty, podporujících vládu, a stran oposičních jest podle úřední statistiky povšechného výsledku voleb do generálních rad 864 proti 661.

Strany lidové fronty zachovaly svou většinu z loňských sněmovních voleb. Radikální socialisté přes určité ztráty proti r. 1931 (42 mandátů), jsou největší stranou a zůstávají rozhodčím situace ve velké většině okre-

---

ra odběhnouti, na návštěvu slepic souseda. Každý obyvatel Hloupětína pracoval v potu tváři, aby nezůstal po zadu, nebyl zpátečníkem na volyňské zemi.

Hned za „humny“ rozkládal se les, ale věrní manželové v tehdejší době „nepytlačili“, ani jich nenapadlo vařiti v cizím hrnci. Měli svého až po krk. Večer sedávali klidně doma, za dubovým stolem a čítati hlasitě pro celou rodinu ze starého kalendáře a kouřili vydatně fajfku. „Bakun“, tabák nejlepší jakosti rostl všude na mezích, v zahradách, kde se člověk podíval. Finančníci do Hloupětína nechodili, ničeho jim do toho nebylo, co sedláci ve fajfkách kouří. „Bakun“ měl proto lacinou chuť, něco podobného jako smíšenina chlévského hnoje s ozonem. Čert, aby se vyznal v takové lučbě. Sedláci vydatně kouřili, jako z komína a jak kdo promluvil a nechtěl býti s dýmem v chalupě spokojený, tu byla na snadě odpověď: — každý dělá svoje, milý pane můj, sedlák žito z hnoje — pán ze žita hnůj! —

Časem hospodáři při kouření vzpomínali na dobré české pivo, ale jen vzpomínali. Tehdy v krajině za Ivačkovem piva se ještě nevařilo. Starý sládek Zeman byl v té době již na světě, neboť má dnes 85 let, pivovár znali lidé jen v Čechách, do Ruska přišlo pivovárnictví později. Pila se vodka, pila se ve sklenicích docela jako pivo, v zimě zahřívala, v letě uspávala, často dělala divy, ale naši hospodáři o tom nevěděli, pila se jedině při významných slavnostech jako jsou křtiny, svatby, posvícení, pohřby a jiné světoborné události v dějinách Hloupětína.

Musí se dodati, že svátky postupem času se rozmnožily, bylo nutno zavésti pravoslavné a držeti se svých. Stávalo se, že mnoho týdnů v roce mívalo tři dni pracovní. Tak bylo ještě lépe. O nějakých špatnostech jako pijáctví, lenošení nebo jiných nectnostech nemožno mluviti, každý hospodář byl čestný a spravedlivý. K soudům se nechodilo a stalo-li se časem, co mezi lidmi bývá, zlost, potměšilost, ubližování na cti bližního — nebo tu i tam nějaká ta zápletka milostná, to se řešilo docela jednodnše. Vinník dostal na „chrám páně“ tak notně, že se vždy pamatoval a žil jako učiněná ovečka.

(Pokračov. příště.)

sů. Radikální socialisté mají podle úřední statistiky 526 mandátů z celého počtu 1525. Většinu jejich ztracených mandátů získali socialistické, ojediněle pak strany umírněné.

Umírněné a nacionální strany přes určité ztráty zachovaly v celku své postavení, avšak namnoze změnily své politické přeskupení.

Charakteristické známky užších voleb jsou: 1. Radikální voliči v četných venkovských okresech odmítli hlasovat pro komunistické kandidáty. 2. Souručenství stran lidové fronty však v celku působilo všude tam kde šlo o společný postup proti kandidátu „reakčnímu". 3. Radikální senátoři, proti nimž vedli značnou kampaň socialistické a komunisté, vyšli vesměs z voleb vítězně. 4. Umírněné a nacionální strany, které šly do loňských voleb sněmovních roztříštěné, učinily značný pokrok ve svém sjednocení. 5. Socialisté a komunisté, kteří dosud neměli vůbec zastoupení v četných venkovských generálních radách a okresních zastupitelstvech, po prvé vnikl, byť i někde malým počtem, do okresních samosprávných sborů.

Na vládních i politických místech jest výsledek okresních voleb přijímán s uspokojením. Očekává se, že bude míti příznivou odezvu jak na situaci finanční, tak i na stabilitu politickou a že přinese též větší uklidnění sociálních poměrů. Radikálové zdůrazňují, že voličstvo se vyslovilo pro setrvání dosavadní politiky, avšak proti krajním extrémům. Socialisté a komunisté usuzují z potvrzení většiny lidové fronty, že jest nutno, aby nyní přikročila vláda k dalšímu uplatňování svého programu.

Kányův projev o jednání Maďarska s Malou dohodou

Polský list „Kurier Warszawski" přináší interview s maďarským ministrem zahraničí Kányou o jednání Maďarska s Malou dohodou, o němž se šéf maďarské diplomace vyslovuje takto: „Jednání mezi Maďarskem a třemi státy Malé dohody v zájmu vytvoření dobrého sousedského poměru byla zahájena již dříve. V těchto rozpravách bylo koncem srpna pokračováno v Sinaji a v Ženevě, kde sám jsem pokračoval v početných debatách s delegáty těchto tří států. Za jednání sledovalo Maďarsko cíl, aby zmírnění poměru mezi Malou dohodou a Maďarskem vykonávalo příznivý vliv na zachování evropského míru. Dosavadní rozpravy byly omezeny nejhlavněji na vysvětlení základních otázek. Řeč byla o maďarské rovnoprávnosti ve zbrojení a také o situaci menšin. Zdar závisí však v první řadě na tom, jaké stanovisko zaujmou státy Malé dohody v otázce maďarských menšin.

Amerika se účastní bruselské konference, ale bez závazků.

President Roosevelt pronesl řeč, v níž právil, že Amerika se zúčastní konference devíti mocností, že však nepřevezme žádné závazky vůči jiné vládě. Cílem této konference bude hledati dohodu pro řešení současné situace v Číně. Také Amerika si přeje tohoto řešení a bude v tom ohledu pracovati s ostatními zájemci, počítajíc v to Čínu i Japonsko.

Prudké boje v Číně.

Obě bojující strany vrhly značné síly do prudkého boje, který vzplanul poblíže Vusunu, kde učinili Japonci pokus o průlom fronty směrem k Tačanu. Ačkoli japonská pěchota byla vydatně podporována tanky, letadly a těžkým dělostřelectvem, tvrdí čínské prameny, že Číňané nejen odolali útoku, nýbrž dobyli zpět pobořenou obec Kečiapailu na trati do Tačanu. Také na úseku Kianvan podnikly prý čínské oddíly protiútok, překročily trať ze Šanhaje do Vusunu a dobyly nových posic. Japonci, jak se zdá, hodlají vyloditi u Paimuku na řece Jance 70 km severně od Šanhaje, nové oddíly, jak lze souditi podle přípravné palby japonských válečných lodí.

Podle zpráv anglického tisku obsadili Japonci Paotou, konečnou stanici trati z Pejpinu do Sujuanu. Sledují tím prý cíl, zameziti dodávky zbraní z Ruska do Číny.

Hlavní stan osmé čínské armády oznámil, že do provincie Šansi přijelo průsmykem Jenmenkuan 300 japonských kamionů a aut, které přivezly zásoby japonským oddílům, obklíčeným v této končině. Průsmyk Jenmenkuan představuje jediné spojení této japonské armády ze zázemím

Regentská rada s vyloučením přátel míru.

Japonský císař schválil návrh ministerského předsedy na utvoření regentské rady s diktátorskou plnou mocí a týž den bylo rozhodnuto o osobách, jež budou až do skončení konfliktu s Čínou nařízeny ministerské radě. Tuto diktátorskou radu tvoří dva generalové, dva admirálové, bývalý guvernér Japonské národní banky a tři přední politikové.

Regentská rada, vznikla ze situace, že se ministři nemohli dohodnout o válečných opatřeních, vyloučila úplně vliv umírněných členů kabinetu Koneyova a všech přátel míru.

Také Ovsejenko, býv. diktátor vládního Španělska, vyřízen.

Německá tisková kancelář oznamuje z Moskvy: Bývalý sovětský generální konsul v Barceloně Antonov Ovsejenko, který byl dne 16. září jmenován lidovým komisařem pro spravedlnost ve velkoruské spolkové rupublice, byl nyní tohoto místa zbaven. Jeho nástupcem se prý stane předseda nejvyššího soudního dvora Dimitryjev.

Německá tisková kancelář dodává k této zprávě: V moskevských politických kruzích se soudí, že jmenování Ovsejenka komisařem bylo pouze záminkou, aby byl pohnut k návratu do Ruska.

Nepokoje v Palestině trvají.

Vláda sestavila listinu domů v obvodu Jerusalema, Hebronu a Lyddy, které budou za trest vyhozeny do povětří, jestliže se budou opakovati teroristické činy. Obyvatelům města Lyddy bylo nařízeno, aby po 22 hodin zůstávali ve svých domovech a toliko dvě hodiny denně jsou jim povoleny k vycházce pro obstarání životních potřeb.

V Daharia u Hebronu byly vyhozeny do povětří tři domy. Je to trestné opatření za útok arabských vzbouřenců na policejní stanici.

Anglie zabavila arabské tajné fondy.

Podle zpráv zahraničních listu vnikla britská policie do arabské banky v Jerusalemě. Teprve před nedávnem byl vrchní ředitel Arabské banky zatčen a odvezen Angličany na britskou válečnou loď a jí dopraven na ostrov Seychelly. Britští policisté prohledali všecky tiskoviny, nalezené v bance a vykonali prohlídku také v soukromém bytě vrchního ředitele. Policie přišla pak na stopu velkého peněžního arabského fondu, který byl v bance uložen. Nejvyšší arabské komité, které řídilo všecky akce arabských teroristů v Palestině, financovalo z tohoto fondu arabské nacionální hnutí v Palestině. Fond dosáhl výše 100.000 liber šterlinků. Britská policie měla možnost zabavit v poslední chvíli největší část arabského tajného fondu. Podrobným vyšetřováním se přišlo na to, že peníze do tohoto fondu se sbíhaly z různých arabských zemí a že speciálně irácká vláda v Bagdadě věnovala na založení fondu 20.000 liber šterlinků. Peníze byly přímo určeny pro protianglickou národní arabskou propagandu v Palestině.

Různé zprávy.

Remešská katedrála opět otevřena věřícím.

Práce, prováděné na restauraci remešské katedrály, která byla silně poškozena za světové války, byly skončeny a katedrála byla dnes slavnostně vysvěcena a vrácena kultu. Tato ceremonie trvala více nežli pět hodin a byla uspořádána podle starého ritu římské liturgie a liturgie galikánské. Vysvěcení katedrály a hlav. oltáře provedl remešský arcibiskup kardinál Suchard, jemuž při ceremonii asistoval apoštolský nuncius Msgr. Valerio Valeri a četní biskupové. Papež Pius XI. u příležitosti této ceremonie zaslal kardinálu Suchardovi blahopřejný projev a své požehnání.

X. všesokolský slet v Praze 1938.

Přípravy k všesokolskému sletu, jenž se bude konati v Praze příštího roku, jsou v plném proudu. Byly již schváleny hlavní ideové a technické

zásady, byla přijata již prostná a již od léta propagační odbor sletový vydal prospekty a plakáty v mnoha jazycích, další plakáty v odlišné výpravě připravuje pro tisk. Očekává se ze zahraničí návštěva, jaké dosavadní slety neviděly. Proto se již nyní Praha i celé Československo připravují tak, aby zejména zahraničním návštěvníkům připravily co nejlepší přijetí. Již nyní se hlásí velké hromadné výpravy ze všech končin světa. Jako první velký podnik sletový bude rozestaveny běh X. všesokolského sletu, jimž bude sdělováno sletové poselství na 4150 km dlouhé pouti republikou. Bude vypraveno slavnostně z Tyršova domu deseti směry na hranice státu. Běhu se zúčastní členové všech sokolských žup v republice.

Danverský pokus.

Před několika měsíci byl v městě Danveru (stát Kolorado, USA.) proveden smělý pokus, jehož výsledky očekával celý lékařský svět.

Skupine bakteriologů, která pracovala v laboratoři židovské nemocnice v Danveru, objevila nové serum, ničící tuberkolosní tyčinky a neutralisující jejich toksiny. Účinek sera na umělé kultury „kochovské“ tyčinky byl vícekrát přezkoušen, ale zbývalo se přesvědčiti, ničí-li ono také bacily v lidském těle.

Pro definitivní pokusy bylo nutno sehnati několk případů čerstvé tuberkolosy a proto se lékaři obrátili na vězeňskou správu s prosbou, aby zjistila, zda nejsou mezi doživotními vězni dobrovolníci, kteří by se dali k disposici laboratoři.

Dobrovolníků se přihlasilo více než bylo potřeba. Mezi nimi lékaři vybrali dvě zdravá individua, naočkovali jim tuberkolosu a v zápětí začali léčení pomocí sera.

Teď byly uveřejněny výsledky pokusu: oba vězni jsou úplně zdraví, kochovské tyčinky nebyly v organismu zjištěny, toksiny zmizely definitivně.

Podle nařízení soudních orgánů byli oba vězni zproštěni trestu.

Populace a války.

V anglických časopisech byla letos na jaře a v létě veliká debata o válce jako důsledku přelidnění. Prof. Raymond Pearl napsal, že útočný stát v minulé době vždycky uváděl jako první ospravedlnění útočné války málo místa pro přebytky svého obyvatelstva.

Povrch souše měří asi 138,000.000 čtverečných kilometrů, ale z toho připadá asi jedna čtvrtina na neobyvatelnou půdu pouští nebo polopouští a také řeky, jezera i vysoké hory dosti zmenšují obyvatelnou část suché země, na které žije nyní na dvě miliardy lidí. Kdyby se mohlo lidstvo rovnoměrně rozděliti po celé souši, připadlo by na jednoho na 70 hektarů půdy, avšak z toho ani polovina není plodná.

Podle posledního sčítání lidu připadá v Evropě 37 lidí na čtvereční kilometr, v Asii 30, ve Spojených státech 16, v ostatní Severní Americe 8, v Jižní Americe a v Africe necelých 5 lidí a v Australii a Oceanii něco více než jeden člověk na čtvereční kilometr. Pokud se týká hustoty obyvatelstva jest na celém světě Čína na sedmém a Indie na patnáctem místě. V čínské provincii Kiangsu s 359 lidmi na čtverečném kilometru jest ještě hustší zalidnění než v Belgii, ale na Bermudách se tísní na téže ploše neméně než 584 lidí! Indie jest průměrně tak zalidněna jako Francie, avšak velké džungle a pustiný zhušťují obyvatelstvo na menší plochy. Městský život vede k větším koncetracím na západě než na východě.

Nicméně však země s bohatě rozvinutým průmyslem usídlují jenom málo přebytkv svého obyvatelstva v koloniích. Až do roku 1914 žilo v afrických koloniích italských pouze 8000 Italů a v ohromných koloních německých se hemžilo 24.000 Němců. Pearl odhaduje, že říše britská, ruská, francouzská a USA. kontrolují 57 procent zemské souše, takže prakticky není už volné země. Kdyby chtěl ještě jiný národ zabrati nějaké území, jistě by to nebylo lidstvu na prospěch, protože by narazil na odpor ostatních.

Amerika a sport.

Vysoká úroveň amerického sportu souvisí velmi úzce s péčí, věnovanou tělesné výchově a všem sportům na amerických universitách. Ač tu není tělesná výchova povinných předmětem, jest na př. v New Yorku z 8000 studentu 2000, kteří jsou vykonnými sportovci vysoké úrovně. A ještě zřejmější to je v universitních centrech, kde fakultní správy věnují veliké úsilí na rozšiřování sportů. Určité, vysoké školy najaly i 20 až 30 profesorů gymnastiky a speciálních trenérů, kteří ve-

284.

má příčiny obávati se budoucnosti.“

„Alice Rotbornová má právě tak srdce jako zahradníkova dcera a nic na světě mi nenahradí, co jsem ztratila,“ povídala zoufale a vyběhnuvši do vedlejší ložnice, zavřela za sebou dveře.

Rotborn okamžik postál, potom pokrčil rameny a vyšed ven, namířil k pokojům hraběnčiným. Našel ji také plačící, jenže její pláč nebyl zoufalý. Malomocným hněvem plakala nad dopisem Arturovým, jenž jí suše a přímo odpověděl, že není malý chlapec, aby své přesvědčení měnil jako rozmary. Do Červené nepřijede, protože ví, čeho si teta přeje a on tomuto přání nemůže vyhověti. Slečnu Alici nemiluje, a i kdyby si nevzal Miladu, nevezme si ji. Bylo by lépe, kdyby teta Alici zbytečnými sliby nechlácholila a Rotbornovi vyřídila, že ho k pokoření nedonutí, kdyby mu třeba statek z rukou vyrval.

Hraběnka neodvážila se dopis Rotbornovi do rukou dáti, aby se neurazil. Jen rukama zalomila a dodávajíc si výrazu trpitelky, žádala Rotborna, aby ji ušetřil žádostí po obsahu listu.

„Jsem celá nešťastná hanbou, kterou našemu rodu ten člověk působí a nedivím se vám, že jste rozelen. Alice dostala asi také smutnou zprávu.“

281.

a nikdy víc o tobě nechci slyšeti,“ končila svůj dopis. Tohle psaní jím otřese, má již v rukou důkaz, že je vydán na milost a nemilost Rotbornovi a pýcha jeho trochu ochladne, těšila se, když dopis odesílala.

„Pozítří budeme míti dopis od Artura,“ povídala Alici jako k útěše.

Alice se smutně pousmála a neodpovídala. Budiž, počká do pozítří, myslila si, a když nepřijede, nebude již ani o den déle v Červené, kde na ni vše padá a kde si připadá jako povržená, která touží po nějakém dárku z milosti. Nemluvila ani s otcem a jen ve své duši se stále loučila se starými sny a chystala plány pro ten případ, že všechny naděje selžou.

Selhaly. Jak teta prorokovala, přišla třetího dne odpověď, a to nejen tetě na dopis, také Alice dopis obdržela. Když jej brala do ruky, zachvěla se a zblednuvší, stála okamžik jako bez rady. Potom se chvatně otočila a běžela do svého pokoje, jejž uzamkla. Zvolna roztrhla obálku a začala čísti. A čím déle četla, tím bledší se stávala, oči se jí kalily, až propuknuvši v pláč, položila hlavu na ruce a vzlykala.

Rotborn čekal na návrat dceřin. Byl přesvědčen, že baron Vukotič se Alici vymlouvá a že hledá s ní usmíření. Proto také

dou své svěřence pečlivým a možno říci vědecky podloženým treningem k nejvyšším výkonům. Tak na př. universita v Kolumbii platí 17.500 dolarů (t. j. 91.000 Zl) ročně svému trenéru footballového mužstva, veslařskému trenéru 15.000 dolarů (78.000 Zl), kdežto honorární profesoři mají od 5000 do 12.000 dolarů (26.000—62.400 Zl). Rozpočet na sportovní výdaje university v Yale representuje úctyhodnou sumu 250.000 dolarů (1,300.000 Zl).

Hospodářský zpravodaj.

O užitku chovu králíků.

Mnozí rolníci pohlížejí na chov drobného zvířectva s jakýmsi pohrdáním, neboť se jim zdá, že je to bezvýznamná hříčka, která nemá pro hospodářství významu. Často slyšíme podobný názor o drůbeži, která patří mezi nejdůležitější a nejvýnosnější domácí zvířata, proto nás překvapí, když se tak mluví o chovu králíků. Drůbež chová se v hospodářství již po mnoho století, kdežto králíci dosud ne ani 50 roků, nejsou tedy tradice o jich chovu tak vžity jako o kurách a vodní drůbeži. Ještě nyní jsou na mnohých místech jisté předsudky proti masu králičímu, ale ty mizí stále víc a více, poněvadž všude nabývá převahy názor o užitečnosti králíků.

Kde se králíci chovají v chlévích společně s dobytkem, nemohou dávati větší užitek, poněvadž tam je nikdo pravidelně nekrmí a o ně nedbá. Když však je chováme v praktických králikárnách a pečlivě je ošetřujeme, dávají nám veliký užitek svým masem a kožešinami. Vedle tohoto užitku přímého poskytují i užitek nepřímý — cenným hnojem.

Užitek z chovu kur zvyšuje s tím, že slepice stále snáší vejce, takže má z nich chovatel zisk ze živých, kdežto králíci mají užitkový význam pouze po smrti. Hlávním produktem z králíka je maso, které beze sporu je velmi chutné a pak kůžka. Na význam králičích kožešin upozorňovalo se u nás již dávno, ale poměry nebyly pro jich prodej tak příznivé jako nyní, takže se kůžky považovaly za jakési odpadky, jichž je nutno zbaviti se za každou cenu. Před několika lety platilo se za králičí kůžku pouze několik dvacetníků, takže většina králikářů je raději zužitkovala v kompostu nebo v hnoji. Nyní však užívá se kožešin v modě mužské a ženské v takovém množství, že je nutno sháněti na všech stranách kůže, by se poptávce vyhovělo. V přírodě ubývá stále zvířat, poskytujících cennou kožešinu, takže mnohé z nich se chovají uměle v zajetí, což je spojeno s velkým nákladem. Není proto divu, že se hledá náhrada v králíku, jehož kůžka řádně sestřižená a obarvená je k nerozeznání od drahocenné kožešiny původní.

Proto dnes pohlíží se na králíka spíše jako na zvíře poskytující užitek svou kožešinou než masem, které se považuje za jakýsi přídavek. Za jistých poměrů mohou býti králíci velice užiteční, jenom když se jich chovu věnuje patřičná pozornost. Chovatel králíků musí však býti také dobrým obchodníkem, by mohl kůžky výhodně prodati.

Maso králičí nesmí se podceňovati, neboť víme, že si na něm pochutnává statisíce lidí. Velkou výhodou je, že králíka můžeme zabiti kdykoliv, v zimě nebo na jaře a v letě, vždy má maso chutné. Kdo chová králíků větší počet může míti každou neděli maso čerstvé a to po celý rok. Lze je upraviti různým způsobem, takže se neomrzí.

Kůžky králičí na jaře a v letě mají cenu nepatrnou, za to však na podzim a v zimě docílí se za ně mnohem více. Nejdražší jsou kůžky z králíků jednobarevných se srstí krátkou a hustou. Odrůdy s podobnou srstí nazývají se často králíky kožešinovými; patří mezi ně králíci tříslový, činčila, alaška, bavanští, ruští, marburští, veveří, zaječí a modří obří, dále malí hermelíni, čili králíci polští a nové vzácné odrůdy: luxi a kastorrexi.

Kůžka z takových králíků má cenu pouze tehdy, když je řádně vylína-

CENY OBILÍ.

Záznam 13.X. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 22.—	za 100 kg
Pšenice	„ 27.25	„
Ječmen	„ 19.75	„
Oves	„ 18.50	„
Hrečka	„ 18.50	„
Proso	„ 18.—	„
Řepák	„ 60.—	„
Hrách	„ 30.—	„
Seno	„ 10 —	„
Sláma	„ 6.—	„
Jetel	„110.—	„

282.

jí dopřával samoty. Když však dlouho nepřicházela, jeho starost stoupala, až konečně se rozhodl, že půjde za dcerou. Stanuv u dveří, naslouchal a slyšel její vzlykot. Nesmírná úzkost se ho zmocnila a prudce zaklepal. Nedostalo se mu odpovědi, a proto opakoval své klepání.

„Alice, otevři, já jsem to,“ žádal prosebně.

„Nech mě býti,“ volala plačky.

„Ne, nenechám tě. Mám velkou úzkost, netrap mne a otevři.“

Slyšel, jak vstává a jak otvírá. Sotva spatřil její slzami politou tvář a pláčem červené oči, věděl dosti.

„On nadobro odmítl?“, ptal se a jeho výraz stal se nezvykle zlým.

„Nadobro,“ přisvědčila a rukama si tvář přikryla.

Stál okamžik, chvěje se malomocným hněvem, až jeho zrak padl na bílý předmět na stole ležící. Neptaje se o dovolení, vzal dopis do rukou a četl. Bylo to opravdu odmítnutí. Vřele a upřímně žádal Artur Alici, aby mu prominula a neměla proti němu hněvu, žádal ji, aby ho zprostila daného slova. Omlouval se, že to neučinil dříve proto, že tetin hněv předčasně vše dohnal k rozuzlení a nedovolil mu učiniti zadost jeho povinnosti. Přiznával se, že jeho srdce přiklonilo se k jinému děvčeti, chudému sice, ale ušlechtilému a projevoval důvěru, že také Alice najde místo něho náhradu a bude právě tak šťastna, jako on doufá býti šťasten. O Rotbornově pohledávce se ani nezmínil a končil vřelým přáním, aby mu zachovala své přátelství, právě jako on nikdy na ni, jako svou nejlepší přítelkyni nezapomene.

283.

„Ničema,“ procedil Rotborn mezi zuby a dopisem mrštil o zem. „Myslí si, že několika frázemi vše spraví. Nu, pomohu mu k jeho štěstí, může byti jist, že na mé přátelství nezapomene.“

„On za nic nemůže,“ naříkala Alice, „to ta ho omámila, urvala mi ho a on je příliš čestný, aby ucouvl.“

„Nemluv u takového člověka o čestnosti.“ okřikl ji zlostně. „Ostatně, teď tu nemáme co dělati. Jsi-li srozuměna, odjedeme ráno.“

„Pojeďme hned,“ žádala, vstávajíc chvatně a sahajíc po různých maličkostech, po stole roztroušených.

„Nemůžeme k vůli služebnictvu tak náhle utíkat, ale ráno pojedeme. Poruč své komorné, ať všechno připraví k odjezdu, půjdu zatím k hraběnce, abych jí náš odjezd oznámil. A neplač již. Alice Rotbornová ne-

lá a hustá. Proto musí býti chování venku, v králikárně před zimou nechráněné, neboť chladna a mrazy mají největší vliv na hustotu srsti. Je-li zima nápadně mírná po celý prosinec a leden, mívají špatné kožešiny i kuny a tchoři. Důležito je též vystihnouti vhodný okamžik k usmrcení králíků, by srst jejich byla co nejhustší. Špatně vylínalí králíci nemají kůžky dobré, o čem se snadno přesvědčíme, když je zatahame za chlupy; jestli nám zůstanou v prstech nějaké, nehodí se králíci ještě k zabití. Z dobré kůžky nesmí ani jeden chlup vypadnouti.

Kdo potřebuje kožešiny na své obléky, učiní nejlépe, když si je nechá zhotoviti z kůžek svých králiků. Kdo má k tomu chuť a vytrvalost, může je vydělati sám doma; jednobarevné kůžky černé nebo bílé není potřeba barviti a na podšívky kožíchů hodí se velmi dobře. Mnozí králíkáři ušetřili vlastními kožešinami králičími přímo tisíce Zl., ktere by byli musili vyplatit, za nádherné imitace drahocenných kožešin, které zdobí šat jich žen a dcer. V modním obchodě jsou kožešiny nepoměrně drahé, které kupovati mohou pouze boháči; můžeme-li podobné vyrobiti lacino doma, znamená to velice mnoho pro nás a je to jistě nejlepším doporučením chovu králíků.

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

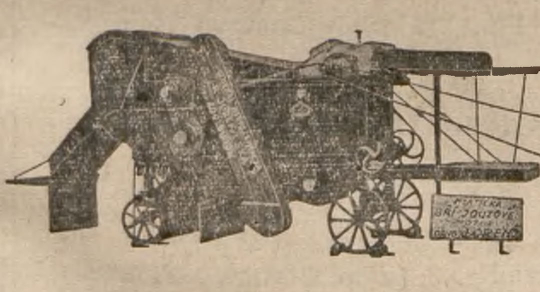
Ceny chmele na Volyni.

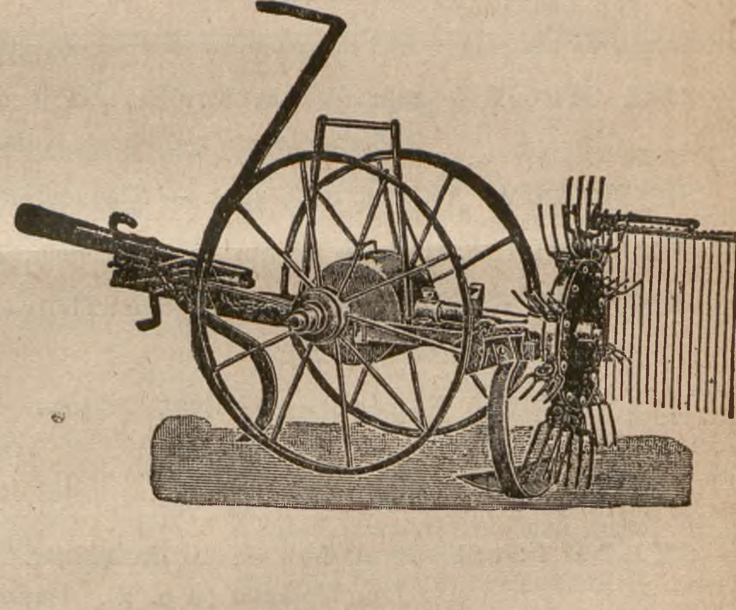
Prima výběr	120—145	Zl. za 50kg.
Prima	80—110	„
Střední	60— 70	„
Horší střední	50— 60	„

Žatec 15.X.

V uplynulém týdnu byly jak na trhu v Žatci tak na venkově velmi značné obraty v nákupu chmele. Zájem byl hlavně o levné druhy a pak o výběrové chmele, jež dosáhly ceny až 1065.— Kč. Kupovalo se zejména pro cizozemský účet, menší část pro domácí potřebu. Při pevném smýšlení pohybují se ceny žateckého chmele od 700.— do 1.000.— Kč, výběrové zboží až 1065.— za 50kg.

Český odbor jednoty chmelařské v Žatci.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskarna „Hlas Volyně" spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.